

IV kwartał 2016

**KWARTALNA INFORMACJA O SYTUACJI OSÓB MŁODYCH
NA PODLASKIM RYNKU PRACY W KONTEKŚCIE REALIZACJI
PLANU GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY
IV KWARTAŁ 2016 R.**

**Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
2017**

AKTYWNOŚĆ I BIERNOŚĆ OSÓB MŁODYCH (15-24 LATA)

Tabela 1. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej osób młodych w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym (wg BAEL)

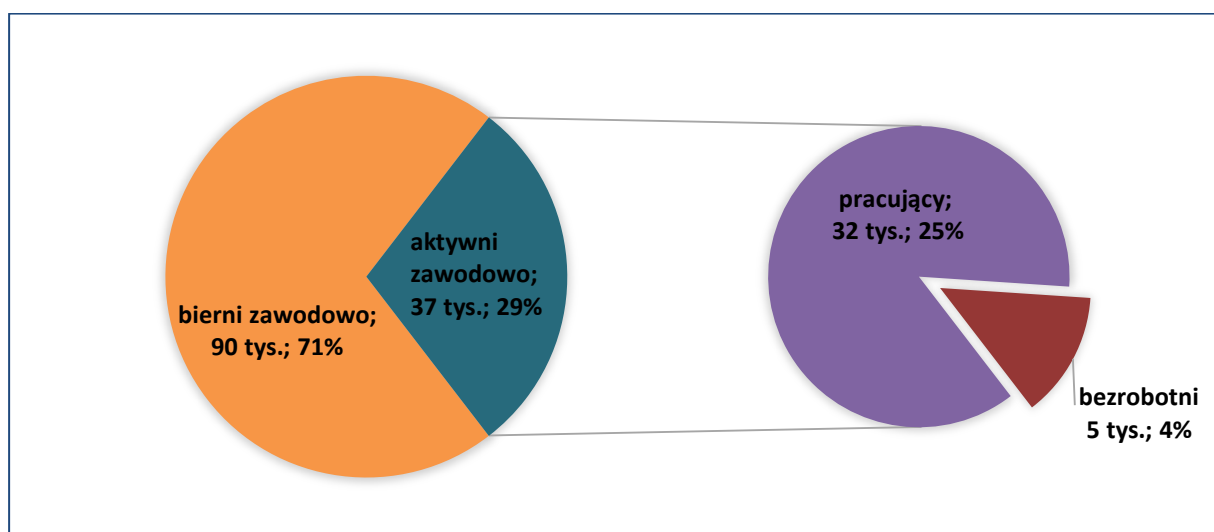
Ludność w wieku 15-24 lata	IV kw. 2015	III kw. 2016	IV kw. 2016	IV kw. 2016 – IV kw. 2015 (+/-)
Ogółem ludność w wieku 15-24 lata (tys. osób), w tym:	144	127	127	-17
Ludność bierna zawodowo (tys. osób)	103	85	90	-13
Ludność aktywna zawodowo (tys. osób)	41	42	37	-4
Pracujące osoby młode (tys. osób)	34	35	32	-2
Bezrobotne osoby młode (tys. osób)	7	8	5	-2
Współczynnik aktywności zawodowej (w %)	28,5	33,1	29,1	0,6
Wskaźnik zatrudnienia (w %)	23,6	27,6	25,2	1,6
Stopa bezrobocia (w %)	17,1	19	13,5	-3,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL oraz publikacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku: "Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w IV kwartale 2015r., III kwartale 2016, IV kwartale 2016r."

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- Podlaska młodzież, podobnie jak w kraju i Unii Europejskiej, znajduje się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Jak wynika z badania BAEL przeprowadzonego w IV kwartale 2016r., 5 tys. osób w wieku 15-24 lata pozostawało na bezrobociu, a 90 tys. było biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Młodzi charakteryzują się bardzo niską aktywnością zawodową, gdyż tylko 29,1% z nich jest aktywnych zawodowo. Charakterystyczną cechą tej grupy jest także niski wskaźnik zatrudnienia – pracuje 25,2% osób młodych w wieku 15-24 lata, podczas gdy w następnym przedziale wiekowym 25-34 lata wskaźnik ten wynosi aż 80,6%.
- Młodzi są grupą najbardziej zagrożoną bezrobociem. Stopa bezrobocia wg BAEL w IV kwartale 2016r. w grupie osób w wieku 15-24 lata wyniosła 13,5% wobec 5,8% wśród osób w wieku 25-34 lata.
- Na przestrzeni roku odnotowano wyraźną poprawę sytuacji osób młodych, bowiem w porównaniu do IV kwartału 2015r. zwiększył się nieznacznie współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 15-24 lata o 0,6 punktu proc., do poziomu 29,1%. Jest on znacząco niższy niż jego wartość w pozostałych grupach wiekowych, gdzie zasadniczo kształtuje się on powyżej 85,0%.
- Znacząco zmniejszył się, w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, odsetek bezrobotnej młodzieży – o 3,6 punktu proc.

Rysunek 1. Aktywność zawodowa osób młodych w wieku 15-24 lata w IV kwartale 2016 (wg BAEL), w tys.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w IV kwartale 2016, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok marzec 2017

Tabela 2. Bierność społeczna młodzieży (NEET – Not in Employment, Education or Training). % udział w grupie wiekowej 15-24 w 2015 roku w woj. podlaskim na tle Polski oraz Unii Europejskiej

2015	woj. podlaskie (w %)	Polska (w %)	UE 28 (w %)
ogółem	8,4	11,0	12,0
kobiety	7,5	10,8	12,3
mężczyźni	9,2	11,2	11,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EUROSTAT.

Ze społecznego punktu widzenia istotną kwestią jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, jaki jest w woj. podlaskim odsetek osób młodych, które nie uczą się, nie szkolą się ani nie pracują (z ang. *Not in Education, Employment, or Training*, tzw. *NEET's*). Za osoby należące do tej grupy uznano młodych, którzy nie pracują i nie poszukują pracy, ponieważ są przekonani, że nie znajdą odpowiedniej, uważają, że wyczerpali wszystkie znane im możliwości znalezienia zatrudnienia, otrzymują zasiłek dla bezrobotnych i nie poszukują pracy z obawy przed jego utratą lub nie chcą pracować, pozostając na utrzymaniu rodziców lub współmałżonka. Jednocześnie nie angażują się w aktywność związaną z podwyższaniem/zdobywaniem nowych kwalifikacji.

W 2015r. w Unii Europejskiej (UE 28) co 8 osoba młoda w grupie wiekowej 15-24 lata (12,0%) była bierna społecznie (NEET). Średnia dla Polski (11,0%) jest niższa o 1,0 pp. niż wskaźnik europejski, a dla woj. podlaskiego (8,4%) niższa o 1,6 pp. niż wskaźnik ogólnopolski. O ile w skali Europy większą bierność zawodową i edukacyjną wykazują młode kobiety,

to w przypadku Polski, a w szczególności w woj. podlaskim, wyższy wskaźnik NEET odnosi się do młodych mężczyzn.

AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH – AKTYWNE PROGRAMY RYNKU PRACY

W niniejszym podrozdziale uwzględniono szerszą grupę wiekową ze względu na kierowanie wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia do osób młodych w wieku do 30 roku życia.

Tabela 3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym

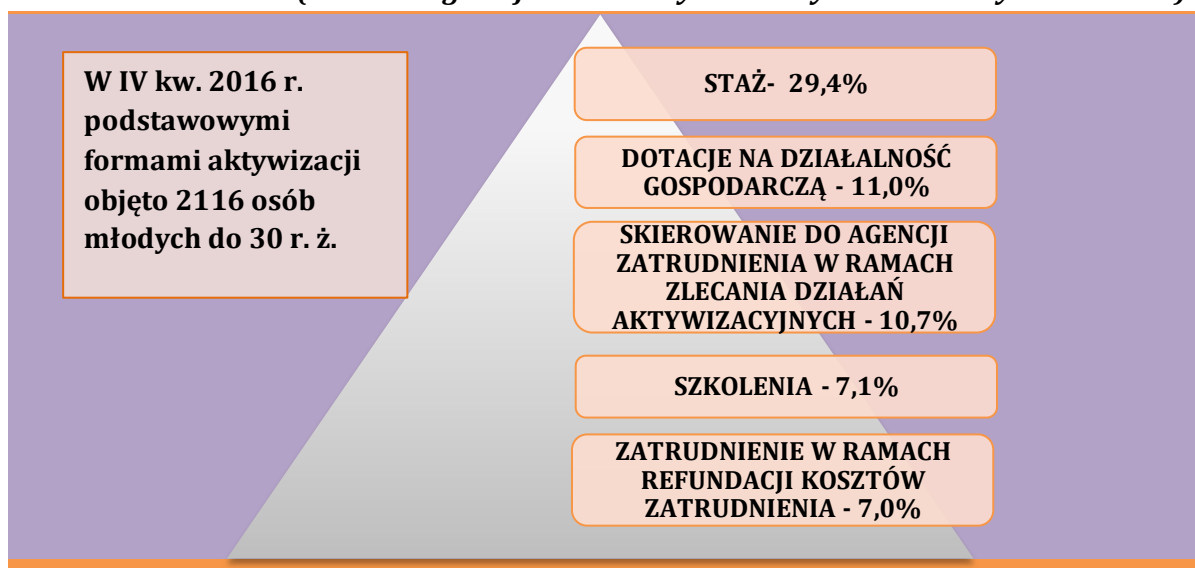
Wyszczególnienie	IV kw. 2015		III kw. 2016		IV kw. 2016		IV kw. 2016- IV kw. 2015 (+/-)	
	<i>j.m.</i> Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	w liczbach	%
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyrejestrowanych z ewidencji PUP ogółem, w tym:	9033	100,0	8302	100,0	8225	100,0	-808	-8,9
z powodu podjęcia pracy ogółem	5424	60,0	4428	53,3	4773	58,0	-651	-12,0
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia objętych podstawowymi formami aktywizacji, z tego:	1844	20,4	2087	25,1	2116	25,7	272	14,8
• Praca subsydiowana, z tego w ramach:	907	10,0	1075	12,9	1108	13,5	201	22,2
– prac interwencyjnych	187	2,1	202	2,4	117	1,4	-70	-37,4
– robót publicznych	68	0,8	54	0,7	60	0,7	-8	-11,8
– środków na działalność gospodarczą	255	2,8	189	2,3	233	2,8	-22	-8,6
– refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	244	2,7	107	1,3	149	1,8	-95	-38,9
– bonu na zasiedlenie (podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania)	125	1,4	118	1,4	123	1,5	-2	-1,6
– bonu zatrudnieniowego	20	0,2	5	0,06	10	0,1	-10	-50
– refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	1	0,01	0	0	0	0
– inne	8	0,1	399	4,8	416	5,1	408	5100
• Szkolenia	163	1,8	127	1,5	151	1,8	-12	-7,4
w tym w ramach bonu szkoleniowego	51	0,6	31	0,4	24	0,3	-27	-52,9
• Staże u pracodawcy	749	8,3	860	10,4	622	7,6	-127	-17,0
w tym w ramach bonu stażowego	94	1,0	43	0,5	42	0,5	-52	-55,3
• Przygotowanie zawodowe dorosłych	6	0,1	1	0,01	1	0,01	-5	-83,3
• Prace społecznie użyteczne	13	0,1	12	0,1	5	0,06	-8	-61,5
w tym w ramach PAI	5	0,1	6	0,1	1	0,01	-4	-80,0
• Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	6	0,1	12	0,1	229	2,8	223	3716,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- 📊 Młodzi są dominującą grupą wśród aktywizowanych bezrobotnych. W IV kwartale 2016r. zaktywizowano 2,1 tys. bezrobotnych do 30 roku życia, co stanowiło 45,4% ogółu bezrobotnych objętych aktywnymi programami rynku pracy (1108 osób młodych zatrudniono na miejscach pracy subsydiowanej, 151 młodych bezrobotnych skierowano na szkolenia, 622 na staże u pracodawcy, 5 do prac społecznie użytecznych oraz 229 do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych; na miejsce przygotowania zawodowego dorosłych skierowano 1 osobę).
- 📊 Popularną formą aktywizacji osób młodych, ale również oznaką przedsiębiorczości osób młodych, jest skłonność do podejmowania działalności gospodarczej. Z powodu podjęcia działalności gospodarczej subsydiowanej w IV kwartale 2016r. wyłączono z ewidencji bezrobotnych 233 osób młodych do 30 r. ż., a bez wsparcia finansowego ze środków publicznych - dalszych 69 młodych osób.
- 📊 Na przestrzeni ostatniego roku (w okresie IV kw. 2015-IV kw. 2016) nastąpił znaczny wzrost liczebności bezrobotnych do 30. roku życia objętych podstawowymi formami aktywizacji w kategorii inne niż wymienione. Spowodowane jest to faktem, iż w analizowanej kategorii w 2016 r. zagregowano bezrobotnych, których pracodawcy otrzymali jednorazowe refundację poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia bezrobotnego przez 12 miesięcy.
- 📊 W porównaniu do okresu analogicznego z poprzedniego roku nastąpił gwałtowny wzrost osób młodych długotrwale bezrobotnych skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych (o 223 osoby, tj. o 3 716,7%).

Rysunek 2. Dominujące formy aktywizacji osób młodych do 30 roku życia w IV kwartale 2016 roku (udział w ogólnej liczbie zaktywizowanych bezrobotnych do 30 r. ż.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

 Liczba miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zgłoszonych przez podlaskich pracodawców do urzędów pracy w IV kwartale 2016r. wyniosła 4740 i w porównaniu do analogicznego okresu w 2015 roku wzrosła o 222 czyli o 4,9%. Pracodawcy zgłosili również 1102 miejsca aktywizacji zawodowej (w tym 950 miejsc stażu i 152 miejsca pracy społecznie użytecznej), tj. o 16,5% więcej niż w analogicznym okresie 2015r. Oferty stażu stanowiły 86,2% miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w IV kwartale 2016r. Łącznie osoby bezrobotne i poszukujące pracy miały w IV kwartale 2016r. do dyspozycji 5842 oferty pracy, tj. o 378 (o 6,9%) ofert więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku.

BEZROBOCIE REJESTROWANE OSÓB MŁODYCH

Tabela 4. Wybrane kategorie osób młodych w wieku do 30 roku życia w woj. podlaskim (bezrobocie rejestrowane) w ujęciu kwartalnym

Wyszczególnienie	IV kwartał 2015		III kwartał 2016		IV kwartał 2016		IV kw. 2016– IV kw. 2015 (+/-)	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	w liczbach	w %
<i>j.m.</i>								
Bezrobotni ogółem	55019	100,0	48963	100,0	48361	100,0	-6658	-12,1
Bezrobotni w wieku do 30 r. ż., w tym:	17882	32,5	14977	30,6	14538	30,1	-3344	-18,7
 Kobiety	8705	48,7	7750	51,7	7413	51,0	-1292	-14,8
 Zamieszkali na wsi*	8192	45,8	-	-	6851	47,1	-1341	-16,4
 Z wykształceniem poniżej średniego	6134	34,3	5225	34,9	5076	34,9	-1058	-17,2
 Z wykształceniem wyższym	3660	20,5	2830	18,9	2812	19,3	-848	-23,2
 Bez stażu pracy	7593	42,5	6115	40,8	5488	37,7	-2105	-27,7
 Długotrwale bezrobotni	8255	46,2	6872	45,9	6487	44,6	-1768	-21,4
 Osoby niepełnosprawne	369	2,1%	306	2,0	275	1,9	-94	-25,5
 Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	254	1,4	221	1,5	211	1,5	-43	-17,0
 Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	3387	18,9	3324	22,2	3338	23,0	-49	-1,4
 Osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (18-24 lata)	2289	12,8	1642	11,0	1691	11,6	-598	-26,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

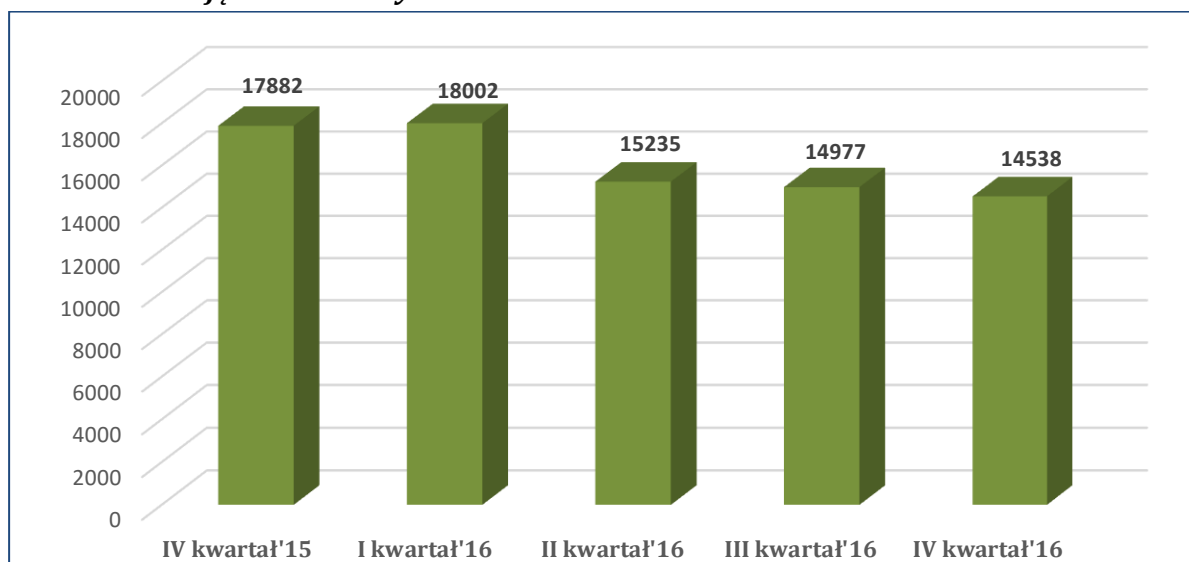
* Dane prezentowane w ujęciu rocznym

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W końcu IV kwartału 2016r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 14 538 osób do 30 roku życia, co stanowiło 30,1% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 3 344 osoby, tj. o 18,7% (przy spadku ogólnej liczby bezrobotnych o 12,1%). Było to częściowo wynikiem ożywienia na rynku pracy, które przejawiało się przede wszystkim wyższą liczbą ofert pracy, jakimi dysponowały urzędy pracy, a także objęcia aktywizacją zawodową większej grupy osób młodych.
- W końcu IV kwartału 2016r. bezrobotne młode kobiety były w nieznacznej większości (51,0%). W porównaniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku udział procentowy kobiet wzrósł o 2,3 pp.
- Niższy poziom kwalifikacji (poniżej wykształcenia średniego) zarejestrowanej młodzieży jest barierą podjęcia satysfakcjonującej, dobrze płatnej pracy, co dotyczyło 34,9% młodych osób zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu IV kwartału 2016r. (5,1 tys.).
- Brak stażu pracy, a tym samym doświadczenia zawodowego, to również istotne utrudnienie w aplikowaniu o większość oferowanych miejsc pracy. W końcu IV kwartału 2016r. stażu pracy nie posiadało 37,7% młodych osób (5,5 tys.). Odsetek bezrobotnych do 30 r. życia bez stażu pracy był niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o 4,8 pp.
- Udział osób młodych długotrwale bezrobotnych oscylował wokół 44,6%. W porównaniu do IV kwartału 2015r. udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się o 1,6 pp.
- Wśród bezrobotnych przed 30. rokiem życia nastąpił nieznaczny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (o 43, do 0,2 tys.). W końcu IV kwartału 2016 roku stanowili oni 1,5% młodych bezrobotnych i w porównaniu do analogicznego okresu w roku poprzednim udział ten zwiększył się o 0,1pp.
- W końcu IV kwartału 2016r. udział młodych osób z niepełnosprawnością wyniósł 1,9% (0,3 tys.), a ich udział uległ nieznacznemu zmniejszeniu w ciągu roku o 0,2 pp.
- Rodzicielstwo młodych osób, w szczególności kobiet, może sprzyjać powstawaniu tzw. zjawiska NEET, czyli nie uczestniczenia w edukacji bądź szkoleniach, nie podejmowania zatrudnienia, a w dalszej kolejności nawet wykluczeniu z rynku pracy. Potwierdzają to wyniki badań panelowych realizowanych przez Eurostat, ale również badania regionalne. W takiej sytuacji znajdują się podlascy młodzi rodzice posiadający co najmniej jedno dziecko wymagające opieki do 6 roku życia lub niepełnosprawne do 18 roku życia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu IV kwartału 2016r. znalazło się 3,3 tys. takich osób, tj. 23,0% spośród bezrobotnych do 30. roku życia. Ich udział wzrósł w porównaniu analogicznego okresu ubiegłego roku o 4,1 pp.
- Powiązanie systemu edukacji z rynkiem pracy w kontekście zapewnienia ciągłości aktywizacji edukacyjnej i zawodowej osób młodych jest istotne z punktu widzenia

przeciwdziałania bezrobociu najmłodszych zasobów siły roboczej. W końcu IV kwartału 2016r. w rejestrach podlaskich urzędów pracy było prawie 1,7 tys. bezrobotnych młodych ludzi w wieku 18-24 lata będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (11,6%). W ciągu roku nastąpił spadek liczebności tej grupy o 0,6 tys. (o 26,1%).

Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 30 r. ż. w latach 2015-2016 w ujęciu kwartalnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZREALIZOWANYCH W RAMACH GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY W WOJ. PODLASKIM W 2015 ROKU WRAZ Z KOMENTARZEM

Tabela 5. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe. Podziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2016		
	Ogółem	I półrocze	II półrocze
Wskaźniki produktu			
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	1133	958	175
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	65	50	15
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	2672	2022	650
Wskaźniki rezultatu			
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	314	170	144

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

W 2016 roku w ramach projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w woj. podlaskim finansowanych z PO WER 2014-2020 i wdrażanych zgodnie ze standardami określonymi w Planie Gwarancji dla Młodzieży **udzielono wsparcia 2672 młodym osobom bezrobotnym poniżej 30 roku życia**, które wzięły udział w Programie w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe; Podziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wśród nich 42,4% to osoby młode długotrwale bezrobotne, zaś 2,4% stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęło 314 osób młodych.

Tabela 6. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe. Podziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2016				
	Ogółem	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Wskaźniki produktu					
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	14	0	2	9	3
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	306	0	136	103	67
Wskaźniki rezultatu					
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	12	0	0	0	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

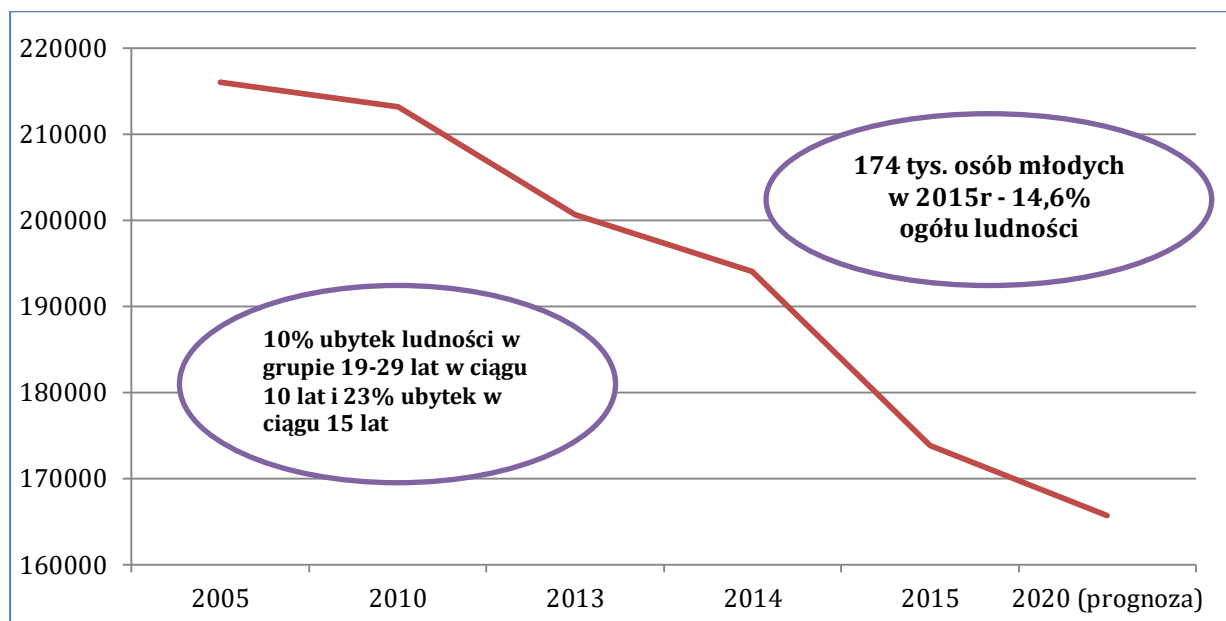

W I kwartale 2016 r. rozpoczęły się projekty realizowane w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe; Podziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Wspomniane przedsięwzięcia wdrażane są zgodnie ze standardami określonymi w Planie Gwarancji dla Młodzieży. W 2016 r. wsparcia udzielono 306 osobom biernym zawodowo poniżej 30 roku życia. Uczestnikami Programu było również 14 osób młodych

z niepełnosprawnościami. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęło 12 osób młodych.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA OSÓB MŁODYCH W WOJ. PODLASKIM

Rysunek 4. Młodzi mieszkańcy woj. podlaskiego w latach 2005-2020 (19-29 lat) - prognozy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL.

Opracowanie:

Wydział Badań i Analiz
Wydział Wdrażania PO WER
WUP w Białymstoku,
kwiecień 2017r.